

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/159/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416205641
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6416205641.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanému: K. G., nar. XX. XX. XXXX, trvalé bytom L. N. XXXX/XX, XXX XX G. I., zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, v konaní o žalobe o zaplatenie 754,87 Eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe o zaplatenie 3 780,50 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 18C/125/2016 - 122 zo dňa 15. januára 2018 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku, ktorým žalobu žalobcu zamietol a v druhom výroku, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 3 780,50 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 14. 03. 2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia p o t v r d z u j e.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v treťom výroku o nároku na náhradu trov konania m e n í tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

III. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného náhrady škody vo výške 754,87 Eur vzniknutej v súvislosti so spáchaním trestného činu úverového podvodu žalovaným pri uzatváraní zmluvy o úvere so žalobcom, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 23. 11. 2010 do zaplatenia. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania práva na náhradu škody uplatneného žalobou, považoval úver za spotrebiteľský a bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch a z tohto dôvodu si proti žalobcovi vzájomnou žalobou uplatnil právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením nad rámec istiny úveru bez právneho dôvodu vo výške 3 780,50 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 14. 03. 2017 do zaplatenia.

2. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol (prvý výrok); vzájomnej žalobe žalovaného vyhovel v celom rozsahu, keď uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 3 780,50 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 14. 03. 2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (druhý výrok) a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (tretí výrok).

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere dňa 03. 06. 2010. V zmysle tejto zmluvy žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 800,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal žalobcovi vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 772,- Eur, spolu teda sumu 1 572,- Eur v 12 mesačných splátkach po 131,- Eur, počnúc dňom 09. 07. 2010 na účet veriteľa. V dôsledku omeškania žalovaného so splácaním úveru žalobca úver zosplatnil k 23. 11. 2010. V zmluve o úvere je zaškrtnuté políčko poskytnutia finančných prostriedkov na výkon podnikania. Žalovaný je v zmluve označený jednak trvalým bydliskom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu, ako aj obchodným menom, IČO-m, miestom podnikania a údajmi o zápise v živnostenskom registri.

4. Trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 3T/136/2013 - 69 zo dňa 19. 08. 2013, právoplatným dňa 23. 10. 2013, bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa ust. § 222 ods. 1 Trestného zákona práve v súvislosti s vyššie uvedenou úverovou zmluvou, ktorú uzavrel so žalobcom (veriteľom) z dôvodu, že žalovaný v žiadosti o úver uviedol nepravdivé údaje o jeho finančnej situácii a úver nesplácal a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku trestný súd odkázal žalobcu ako poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

5. Súc viazaný závermi trestného súdu vyplývajúcimi z naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona o tom, kto škodu spôsobil, komu bola spôsobená a že bola spôsobená v príčinnej súvislosti s protiprávnym úkonom majúcim znaky trestného činu súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca ako poškodený má voči žalovanému ako škodcovi a zároveň tomu, kto za škodu zodpovedá, nárok na náhradu skutočnej škody spočívajúcej v sume poskytnutého úveru vo výške 800,- Eur, nakoľko túto škodu žalovaný spôsobil žalobcovi v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním majúcim znaky trestného činu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona.

6. Pokiaľ ide o ušlý zisk spočívajúci v odplate vo výške 772,- Eur, súd prvej inštancie mal za to, že je právne významné (bez ohľadu na podanie vzájomnej žaloby žalovaného o vydanie bezdôvodného obohatenia) posudzovanie zmluvy o úvere z hľadiska, či sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka a o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej aj „zákon č. 258/2001 Z.z.“), pričom uzavrel, že tomu tak je napriek označeniu účelu poskytnutia úveru na podnikanie v zmluve o úvere, pretože to mal preukázané z ostatných dôkazov, najmä zo žiadosti o úver z pripojeného trestného spisu, v ktorej bol žalovaný označený ako fyzická osoba nepodnikateľ menom, priezviskom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu a nie ako podnikateľ živnostník a z výpovede žalovaného, ktorý uviedol, že chcel peniaze ako fyzická osoba, nie ako podnikateľ, zmluvu vypisovala obchodná zástupkyňa žalobcu, ktorá zaškrtila v zmluve políčko použitia peňažných prostriedkov na podnikanie a jemu túto skutočnosť nijakým spôsobom nevysvetlila, bola mu len predložená zmluva k podpisu a obchodná zástupkyňa mu ani nevysvetlila, prečo ho označovala v zmluve dvojakým spôsobom.

7. Následne preto súd prvej inštancie skúmal, či zmluva o spotrebiteľskom úvere má všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 258/2001 Z.z. na to, aby mal žalobca nárok na odplatu vo výške 772,- Eur. Podľa súdu prvej inštancie zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru, ročnú úrokovú sadzbu, RPMN, ani priemernú hodnotu RPMN uvedené v § 4 ods. 2 písm. g), h), j) a k) zákona č. 258/2001 Z.z., preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z.

8. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca nemá nárok na odplatu vo výške 772,- Eur zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, preto mu ušlý zisk spáchaním trestného činu nevznikol a vznikla mu len skutočná škoda spočívajúca vo výške poskytnutého úveru 800,- Eur. Právo na náhradu škody nepovažoval za premlčané s poukazom na ust. § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „O. z.“) o subjektívnej a objektívnej premlčacej dobe v spojení s § 112 veta prvá O. z. o spočívaní premlčacej doby a s poukazom na dátum podania trestného oznámenia (10. 02. 2011), právoplatnosti trestného rozkazu (23. 10. 2013) a podania žaloby na súd (22. 06. 2016). Keďže

však žalovaný žalobcovi zaplatil celkovo sumu 4 580,50 Eur, táto škoda mu bola pred podaním žaloby uhradená, preto súd prvej inštancie žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol v celom rozsahu.

9. Pokiaľ ide o právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnené žalovaným vzájomnou žalobou, vzhľadom na vyššie uvedené mal súd prvej inštancie za to, že žalobca sa plnením žalovaného nad rámec toho, na čo mal žalobca podľa zmluvy o úvere nárok, t. j. v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nad rámec istiny poskytnutého úveru bezdôvodne obohatil na úkor žalovaného plnením bez právneho dôvodu vo výške rozdielu medzi žalovaným zaplatenou sumou 4 580,50 Eur a sumou žalobcom poskytnutej istiny 800,- Eur. Žalovaný vyzval dňa 09. 03. 2017 žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia do 13. 03. 2017. Žalobca bezdôvodného obohatenie doposiaľ nevydal, t.j. dňom nasledujúcim po 13. 03. 2017 sa dostal do omeškania s jeho vydaním. Preto súd prvej inštancie vzájomnej žalobe žalovaného vyhovel v celom rozsahu s poukazom na § 451 ods. 1 a 2 O.z., § 456 O.z. a § 517 ods. 2 O.z. v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 01. 2013 vzhľadom na znenie prechodného ustanovenia § 10c cit. nariadenia vlády SR.

10. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), nakoľko žalovaný bol v konaní plne úspešný.

11. Proti prvému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby na náhradu škody a proti druhému výroku o vyhovení vzájomnej žalobe žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, čo vyplýva z obsahu odvolania, ktorým sa domáha zrušenia rozsudku, hoci žalobca v odvolaní uviedol, že podáva odvolanie len proti druhému výroku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) C. s. p., t. j. z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Súdu prvej inštancie vyčítal, že nárok ním uplatnený v žalobe je nárokom na náhradu škody spôsobenej trestným činom úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, nie nárokom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere, preto súd prvej inštancie nebol oprávnený skúmať charakter zmluvy a je viazaný záverom trestného súdu o vzniku škody, pričom vznik škody je súčasťou skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu, a preto bol civilný súd povinný vykonať dokazovanie len o výške škody, nie o vzniku a existencii škody, t.j. nemal sa zaoberať náležitosťami zmluvy o úvere. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/187/2017 - 88 zo dňa 04. 10. 2017, podľa ktorého: „Skutočnosti rozhodné pre ustálenie charakteru záväzkovo právneho vzťahu zo zmluvy o úvere v prejednávanej príhode nie sú právne významné, pretože v danom prípade súd koná o nároku žalobcu na „náhradu škody“ (to treba zdôrazniť) a nie o nároku zo samotnej zmluvy o úvere ako takej, kedy by bolo právne významné skúmanie, či zmluvu o úvere uzavrel dlžník v postavení spotrebiteľa, na ktorého sa vzťahuje zo zákona režim spotrebiteľského práva a osobitná právna ochrana, vrátane § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., alebo zmluvu uzavrel v postavení podnikateľského subjektu.“ Ďalej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/108/2017 - 63 zo dňa 12. 09. 2017, podľa ktorého: „Civilný súd je v konaní o náhradu škody viazaný výrokom právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Výrok odsudzujúceho rozsudku obsahuje právnu časť a skutkovú časť. Z výroku o vine treba vždy vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu aj jeho skutkovú časť. Práve skutková časť výroku rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatel'a... Pokiaľ je súčasťou skutkovej podstaty aj vznik škody a jej následok je civilný súd viazaný nielen záverom trestného súdu o zavinenom protiprávnom konaní páchatel'a, ale aj o vzniku škody a existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním páchatel'a a spôsobenou škodou.“ Napokon žalobca poukázal na rozhodnutia okresných súdov v obdobných prípadoch - rozsudok Okresného súdu Galanta č. k. 17C/277/2016 - 36 zo dňa 13. 04. 2017, podľa ktorého: „Aj keď by sa uvedený záväzkový vzťah posudzoval ako spotrebiteľský, v danom prípade, keďže žalovaný sa dopustil prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, mu súd nemôže poskytnúť ochranu spotrebiteľa, nakoľko by došlo k zneužitiu práva v prospech žalovaného a k neprimeranej ochrane žalovaného.“, ako aj rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 9C/128/2016 - 53 zo dňa 25. 01. 2017, v ktorom súd posúdil zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú, pričom v odôvodnení uviedol: „Rovnako bolo žalobkyňou preukázané, že žalovaná sa pri čerpaní úveru dopustila úverového podvodu, kedy od žalobkyne čerpala peniaze, ktoré nemala v úmysle vrátiť. Zhrnúc uvedené je potrebné konštatovať, že žaloba je dôvodná,

nakoľko konaním žalovanej došlo na strane žalobkyne ku škode, ktorá bola spôsobená žalovanou úmyselne. Právnym posúdením skutkového stavu súd dospel k záveru, že žalobe je potrebné vyhovieť.“

13. Pokiaľ ide o charakter zmluvy o úvere, podľa žalobcu žalovaný nemal v zmysle zmluvy o úvere postavenie spotrebiteľa, nakoľko zmluvu uzavrel so žalobcom podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, jedná sa teda o absolútny obchod. Na daný právny vzťah preto podľa neho nemožno aplikovať Občiansky zákonník.

14. Žaloba mal taktiež za to, že na predmetnú zmluvu o úvere sa nevzťahuje ani zákon č. 129/2010 Z.z. (hoci v čase uzavretia zmluvy ešte nebol účinný, účinnosť nadobudol v príslušnej časti až dňa 11. 06. 2010 a zmluva bola uzavretá už dňa 03. 06. 2010 - poznámka odvolacieho súdu), pretože podľa tohto zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania a v zmluve je uvedené, že úver bol poskytnutý žalovanému na výkon podnikania. Zmluva je dôkazom o tejto skutočnosti. Je preto bezpredmetné skúmať, či zmluva obsahuje obligatórne náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a v dôsledku toho sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Od žalobcu, ktorý uzatvára množstvo zmlúv o úvere nemožno spravodlivo požadovať, aby preveroval, na aký účel klient úver skutočne použil. Navyše je právne irelevantné, na aký účel žalovaný úver skutočne použil, dôležité je len to, na aký účel bol úver poskytnutý. Dôkazné bremeno o poskytnutí úveru na iný účel ako uvedený v zmluve zaťažuje žalovaného. Relevantným dôkazom pritom nie je len tvrdenie žalovaného, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah.

15. Ďalej žalobca argumentoval tým, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere zákon nestanovoval maximálnu možnú prípustnú výšku odplaty. Možno teda vychádzať len z ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 05. 2014, v zmysle ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Žalobca namietal, že odplata úveru nie je neprimerane vysoká vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám a odplatu nemožno teda považovať za neprimerane vysokú v súvislosti s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Poukázal na rozhodnutie českého súdu - Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 12Cmo/95/2005, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úrokov odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami pre väčšie riziko spojené s osobou dlžníka a menšie zabezpečenie úveru.

16. Žalobca s odbornou starostlivosťou s prihliadnutím na dobu, výšku úveru, príjem spotrebiteľa a účel poskytnutého úveru uzatvoril zmluvu o úvere a oboznámil žalovaného s jej jednotlivými ustanoveniami. Napriek tomu žalobca v odvolaní zároveň uviedol, že oblasť jeho predmetu podnikania je charakterizovaná ako rýchle „pôžičky“, kde nie je žiaden čas na preukazovanie pravdivosti zmluvných vyhlásení klientov.

17. Žalobca tiež poukázal na to, že je potrebné pri výklade pojmu spotrebiteľ chrániť dobrú vieru dodávateľa (žalovaného). Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (poukázal na rozhodnutie ESD C-464/01 vo veci Johann A. vs. Bay Wa AG). Obdobne ak spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva (poukázal na rozhodnutie Bundesgerichtshof, SRN, 22. 12. 2004, VIII ZR 91/04).

18. Žalobca razantne odmietol, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Podľa jeho názoru zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon v § 451 Občianskeho zákonníka. Žalovaný plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, táto nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalobca z poctivých zdrojov.

19. Žalobca v odvolaní napokon vzniesol námietku premlčania práva žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú vecne odôvodnil.

20. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. Stotožnil sa s posúdením zmluvy súdom prvej inštancie ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Spotrebiteľský charakter zmluvy vzhľadom na početnú judikatúru súdov v skutkovo a právne totožných veciach nepovažoval za sporný. Zmluva je formulárová, spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Žalovaný považoval tvrdenie žalobcu, že zmluva uzatvorená s ním nie je spotrebiteľskou a zákon o spotrebiteľských úveroch sa na ňu nevzťahuje za zavádzajúce a účelové. Zdôraznil, že je bežnou praxou žalobcu pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv snaha označiť povinného ako podnikateľský subjekt, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. V zmluve o úvere nie je uvedené, za akým účelom majúci súvis s podnikaním žalovaného mal byť úver poskytnutý. Navyše zmluva nie je žalovaným podpísaná tak, ako sa štandardne deje pri podpisovaní zmluvy podnikateľským subjektom, napr. pripojením pečiatky podnikateľa. Žalovaný poukázal na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Ďalej mal žalovaný za to, že nakoľko zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov vzhľadom na jej chýbajúce zákonné náležitosti, bezdôvodné obohatenie žalobcu spočíva v prijatí odplaty od žalovaného bez právneho dôvodu.

23. Napokon sa žalovaný vecne vyjadroval k námietke premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, považoval ju za nedôvodnú.

24. Žalobca v replike k tomuto vyjadreniu trval na svojej argumentácii uvedenej v odvolaní.

25. Konanie pred súdom prvej inštancie sa začalo dňa 22. 06. 2016 za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „O. s. p.“) a pokračovalo aj po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku. Súd prvej inštancie rešpektujúc ustanovenie § 470 ods. 1, 2 C. s. p., podľa ktorého sa nový procesnoprávny predpis použije aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti s tým, že právne účinky úkonov uskutočnených pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona zostávajú zachované, prejednal a rozhodol vec už podľa ustanovení C. s. p. Odvolanie žalobcu bolo podané na súd prvej inštancie už za účinnosti Civilného sporového poriadku dňa 05. 03. 2018. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C. s. p. pri prejednaní odvolania preto aplikuje v zmysle príkazu § 470 ods. 1 C. s. p. ustanovenia tohto zákona.

26. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu odvolania podľa § 379 C. s. p., z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C. s. p., a mimo nich podľa § 380 ods. 2 C. s. p. v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok, ktoré vady nezistil, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem.

27. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k názoru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, prvý výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým žalobu žalobcu zamietol, ako aj druhý výrok, ktorým vzájomnej žalobe žalovaného vyhovel, sú vecne správne a je potrebné ich podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť. Odvolací súd na zdôraznenie vecnej správnosti týchto výrokov napadnutého rozsudku, reagujúc na odvolacie dôvody žalobcu udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

28. Vychádzajúc z trestného rozkazu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 3T/136/2013 - 69 zo dňa 19. 08. 2013, právoplatného dňa 23. 10. 2003 súd prvej inštancie ustálil, že sú kumulatívne splnené predpoklady vzniku nároku na náhradu škody (porovnaj 34. odsek odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie). Námietka žalobcu v smere, že súd prvej inštancie nerešpektoval závery trestného súdu o

tom, že bola žalobcovi spôsobená škoda v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného majúcim znaky trestného činu úverového podvodu preto nie je namieste. Otázkou, ktorú však trestný súd neriešil, je, či protiprávnym konaním žalovaného vznikla žalobcovi škoda spočívajúca len v škode skutočnej, alebo aj v ušlom zisku, odhliadnuc od toho, že vo vymedzení skutku sa v rozsudku uvádza, že žalovaný „...spôsobil škodu vo výške 800,- Eur“. Podľa ustálenej judikatúry škoda sa chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi, a je teda napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii (porovnaj R 55/1971, s. 151). Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu (R 55/1971, s. 153). To, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk), je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedôjde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí (R 55/1971, s. 152). Ak by ku škodnej udalosti spôsobenej trestným činom žalovaného nebolo došlo, pravidelnému behu vecí by boli zodpovedali nároky vyplývajúce zo zmluvy o úvere, ktorej uzavretie bolo dosiahnuté trestným činom žalovaného. Pri pravidelnom behu vecí by sa preto posudzoval charakter zmluvy o úvere, teda či sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú jednak podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a jednak či sa zároveň jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z.z. a či táto zmluva má v zmysle uvedeného zákona všetky náležitosti vyžadované na to, aby mal žalobca nárok na úrok a poplatky (odplatu).

29. Žalobcom citovaná pasáž z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/187/2017 - 88 zo dňa 04. 10. 2017 je vytrhnutá z kontextu. Uvedené závery krajský súd vyslovil v súvislosti s tým, že keďže žalobou bolo uplatnené právo na náhradu škody ako mimozmluvný záväzok žalovaného (aj keď vzniknutý v súvislosti so zmluvou o úvere), aplikácia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom do 26. 09. 2018 pri skúmaní premlčania bez námietky strany sporu neprichádza do úvahy, pretože žalobou nebol uplatnený nárok zo spotrebiteľskej zmluvy. Súd prvej inštancie však v tomto prípade skúmal premlčanie nároku na náhradu škody na námietku premlčania zo strany žalovaného a nič to nemení na vyššie prezentovaných úvahách o skúmaní charakteru zmluvy o úvere ako spotrebiteľskej z hľadiska posudzovania nároku na ušlý zisk (nie z hľadiska skúmania premlčania ex offa). Z definície ušlého zisku jednoznačne vyplýva, že ak by žalobca nemal nárok na odplatu na základe zmluvy, nemohol ani objektívne očakávať rozmnoženie majetkových hodnôt v prípade spôsobenia škody trestným činom. Preto z pohľadu skúmania, či žalobca má nárok na ušlý zisk je právne významné posudzovať charakter zmluvy o úvere, od ktorej je v tomto prípade nárok na náhradu škody odvodený, aj keď sa nejedná o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy. Ak by totiž nedošlo v dôsledku trestného činu žalovaného k uzavretiu zmluvy o úvere a na jej základe k poskytnutiu (vylákaniu) úveru, nemohla by žalobcovi v príčinnej súvislosti s trestným činom ani vzniknúť škoda. Aj keby žalobca so žalovaným danú formulárovú zmluvu o úvere, keby nebol spáchal trestný čin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, neuzavrel, poskytol by úver inému klientovi a iný klient by plnil riadne a včas aj odplatu, na ktorú v zmysle rovnakej formulárovej zmluvy, ktorú by s ním žalobca uzavrel nemal žalobca právny nárok, toto plnenie bez právneho dôvodu by bolo bezdôvodným obohatením na strane žalobcu na úkor klienta, nie ušlým ziskom žalobcu.

30. Pokiaľ žalobca argumentuje rozhodnutiami súdov nižšej inštancie, s týmito nie je odvolací súd povinný sa vysporadúvať, nakoľko sa nejedná o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v Slovenskej republike. Odvolací súd je však názoru, že uvedené rozhodnutia sa nedostatočne vysporiadali s definíciou ušlého zisku, nedocenili význam hodnotenia charakteru zmluvy ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere z pohľadu, či by žalobca pri pravidelnom behu vecí mal nárok na odplatu.

31. Skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, keď právne posúdil zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere medzi žalobcom (veriteľom) a žalovaným (dlžníkom) ako spotrebiteľský právny vzťah dodávateľa a spotrebiteľa (fyzickej osoby nepodnikateľa) v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka a zároveň ako právny vzťah založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere sú správne. Predmetná zmluva má povahu značne jednostrannej adhézne zmluvy a obsah zmluvy zjavne nesvedčí o tom, že by jej uzatvoreniu predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Jej forma na predtlačenom formulári a všeobecné zmluvné podmienky potvrdzujú skutočnosť, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán, z postavenia zmluvne nadriadeného subjektu voči subjektu podriadenému, t.j. z postavenia dodávateľa voči spotrebiteľovi, čo je typické pre spotrebiteľské

zmluvy. Navyše nie je zrejmé, na aký účel v súvislosti s podnikaním žalovaného mal byť úver poskytnutý (zo zmluvných dokumentov nevyplýva, z akého dôvodu vznikla potreba žalovaného brať úver na výkon podnikania). Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v žiadosti o úver zo dňa 01. 06. 2010 predchádzajúcej uzavretiu zmluvy o úvere bol žalovaný označený ako fyzická osoba nepodnikateľ, nie je v nej uvedené, že by o poskytnutie úveru žiadal na účel jeho podnikania a len v časti žiadosti týkajúcej sa pomerov žiadateľa sú uvedené jeho identifikačné údaje ako živnostníka. Týmto protidôkazom bola vyvrátená pravdivosť prehlásenia dlžníka v zmluve o úvere, že finančné prostriedky boli poskytnuté na výkon podnikania.

32. Na charaktere zmluvy o úvere ako spotrebiteľskej nič nemení skutočnosť, že zmluva o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka je absolútnym obchodom. Aj na absolútne obchody v prípade, že ich účastníkom je spotrebiteľ v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka sa použijú prednostne normy občianskeho práva. Vzhľadom na obsah žiadosti o úver a zásadu „neznalosť zákona neospravedlňuje“ žalobca s prihliadnutím na § 52 Občianskeho zákonníka nemohol pri uzatváraní zmluvy konať v dobrej viere, že uzatvára zmluvu o úvere s „nespotrebiteľom“, a preto rozhodnutia, na ktoré v odvolaní v tejto súvislosti poukazuje, nie sú relevantnými pre posúdenie tohto prípadu. Na postavení spotrebiteľa nič nemení ani formulárová dohoda zmluvných strán v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka zakomponovaná do bodu 17. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru aj pri ich náležitej inkorporácii ako súčasť zmluvy o úvere, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom, nakoľko takúto dohodu prinášajúcu zhoršenie zmluvného postavenia spotrebiteľa nemohol spotrebiteľ v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka platne uzavrieť (jeho postavenie v zmluvnom vzťahu dohoda podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka zhoršuje v tom, že ak by takáto dohoda nebola uzavretá, mal by postavenie spotrebiteľa a z toho vyplývajúcu ochranu poskytovanú právnymi normami spotrebiteľovi, o ktorú by takouto dohodou prišiel).

33. Žalobca v odvolaní nenamietal skutkový záver súdu prvej inštancie o absencii náležitostí zmluvy podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z., namietal iba, že daný zmluvný vzťah nespadá pod pôsobnosť tohto zákona. Preto odvolací súd súc viazaný odvolacími dôvodmi nepodrobil odvolaciemu prieskumu tento skutkový záver súdu prvej inštancie a z neho vyvodený právny záver, že v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

34. V tomto prípade vzhľadom na absenciu náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere, s ktorou zákon spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, by žalobca nárok na odplatu vo výške 772,- Eur nemal, a teda nemal by ani nárok na ušlý zisk spočívajúci v ušlej odplate.

35. K odvolacej argumentácii žalobcu ohľadne primeranosti odplaty vzhľadom na kritéria uvedené v § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 05. 2014 odvolací súd nepovažuje za potrebné sa vyjadrovať, pretože súd prvej inštancie nezaložil svoj právny záver ohľadne výšky škody žalobcu a výšky bezdôvodného obohatenia žalovaného na neprimeranosti odplaty, ale na bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

36. Žalobca v odvolaní spomína všetky prípady bezdôvodného obohatenia uvedené v § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré v tomto prípade nenastali, okrem toho relevantného, že v dôsledku toho, že žalovaný plnil nad rámec nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, plnil bez právneho dôvodu. Právo žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v plnení bez právneho dôvodu nad rámec sumy poskytnutej žalovanému žalobcom je dané, keďže tak skutočná škoda žalobcu, ako aj nárok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere spočíval len v sume 800,- Eur. Je vecou žalobcu, z akého titulu si sumu 800,- Eur uplatnil, pretože jeho uvedenie do omylu trestným činom žalovaného ohľadne skutočností rozhodujúcich pre uzavretie zmluvy o úvere spôsobuje len relatívnu neplatnosť zmluvy, ktorej sa bolo treba dovolať (§ 49a O.z. v spojení s § 40a O.z.), inak sa zmluva považuje za platnú.

37. Pokiaľ ide o žalobcom až v odvolaní vznesenú námietku premlčania práva žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, táto bola uplatnená oneskorene, preto na ňu odvolací súd neprihliadol a vecne sa ňou nezaoberal. V zmysle § 470 ods. 2 veta druhá C. s. p., ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany. Dané ustanovenie však nevyučuje uplatnenie ustanovení § 149 C.s.p. o prostriedkoch procesného útoku a procesnej obrany a § 152 C. s. p. o

hmotnoprávnej námietke, najmä ak ku zákonnej koncentrácii konania došlo už za účinnosti C. s. p. V zmysle § 149 C. s. p. je prostriedkom procesnej obrany aj hmotnoprávna námietka, ktorou je v zmysle § 152 C. s. p. právny úkon spôsobujúci oslabenie práva protistrany. Túto definíciu hmotnoprávnej námietky spĺňa aj námietka premlčania (porovnaj Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku z nakladateľstva C. H. Beck autorského kolektívu pod vedením doc. JUDr. Mareka Števčeka, PhD., rok vydania 2016 na str. 575). V zmysle § 154 C. s. p. mohol žalobca uplatniť prostriedok procesnej obrany spočívajúci v námietke premlčania najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 120/2009 zo dňa 13. 10. 2009, podľa ktorého: „Námietka premlčania práva je námietkou právnou a neuplatňuje sa ňou taká skutočnosť, ktorú je účastník povinný tvrdiť v zmysle § 101 ods. 1 O.s.p. najneskôr do vyhlásenia uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie, najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Zo žiadneho ustanovenia práva hmotného alebo procesného nevyplýva, že by žalovaný musel uplatniť námietku premlčania v určitom štádiu konania; z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci (podobne napr. Peter Vojčík a kolektív: Občiansky zákonník, stručný komentár, Bratislava, IURA EDITION, s.r.o., 2008, str. 201). Námietky premlčania sa teda netýka koncentračná zásada konania vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a O.s.p.; s výnimkou, ak by uplatnenie námietky premlčania bolo spojené s nepripustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov.“. Uvedené rozhodnutie však bolo vydané za právneho stavu podľa Občianskeho súdneho poriadku, ktorý na rozdiel od vyššie uvedených ustanovení C. s. p. neurčoval moment, dokedy možno vznášať námietku premlčania. Uvedené právne závery rozhodnutia NS SR preto odvolací súd považuje za neaktuálne. Na pripustenie novoty v odvolacom konaní podľa § 366 C. s. p., neboli splnené podmienky, nakoľko námietka premlčania sa netýka procesných podmienok, ani vylúčenia sudcu, či nesprávneho obsadenia súdu, netýka sa väd konania pred súdom prvej inštancie (súd prvej inštancie sa totiž bez vzniesenia námietky premlčania v konaní pred ním nemohol premlčaním zaoberať) a odvolateľ neuviedol, ani nepreukázal žiadnu okolnosť, ktorú by svedčila o tom, že námietku premlčania nemohol bez svojej viny uplatniť v prvoinštančnom konaní.

38. Odvolací súd v zmysle § 379 písm. a) C. s. p. preskúmal aj závislý tretí výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsudku o nároku strán sporu na náhradu trov prvoinštančného konania správne podľa pomeru ich úspechu vo veci (§ 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.), keďže žalovaný mal vzhľadom na zamietnutie žaloby žalobcu a vyhovenie jeho vzájomnej žalobe plný úspech vo veci. Rozhodol však nevykonateľným výrokom, v ktorom neuviedol povinnosť a lehotu na plnenie náhrady trov konania. Vyšší súdny úradník rozhoduje v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. totiž len o výške a prijímateľovi náhrady trov konania, neukladá povinnosť ani neurčuje lehotu na plnenie. Zmena výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania teda súvisí s nesprávne formulovaným výrokom, v ktorom absentovali tieto údaje. Preto odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v plnom rozsahu. Obsahovo ide o totožné rozhodnutie opierajúce sa o ustanovenie § 255 C. s. p. V treťom výroku bol preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenený podľa § 388 C. s. p.

39. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pretože v odvolacom konaní bol taktiež plne úspešný žalovaný.

40. O výške a prijímateľovi náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Z tohto dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 C. s. p. od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

41. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).